

Polgárnak lenni jó!
Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Magasi András

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	45 perc
A modul közvetlen célja	Annak megértetése, hogy a mai szabadságjogok első megfogalmazására a felvilágosodás korában került sor, és hogy a mai alkotmányosság alapelvei ebben az időszakban születtek meg
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok – együttműködés, szolidaritás, felelősség; demokrácia – szabályalkotás; életmód – életminőség, szabadság; erkölcs és jog – szabályozás, törvények, döntés Tartalom: Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatának születési körülményei. A dokumentum kapcsolata a Függetlenségi Nyilatkozattal és az Amerikai alkotmánnyal. A polgári átalakulás nyertesei és kárvallottjai. Az állampolgárok jogai és kötelességei. Az alkotmány fogalma.
Megelőző tapasztalat	Az angol jognyilatkozat, az amerikai alkotmány, a felvilágosodás
Ajánlott továbbhaladási irány	A francia alkotmányok
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: autonómia, hitelesség Önszabályozás: felelősségvállalás, tolerancia, véleményelfogadás, bizalom A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információk rendszerezése, információfeldolgozás, kritikai gondolkodás, szabályalkotás, szabálykövetés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Magyar nyelv és irodalom Tantárgyakhoz: történelem (felvilágosodás, az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat, Alkotmány); magyar nyelv és irodalom (felvilágosodás), Modulokhoz: Az amerikai alkotmány

Módszertani ajánlás

A jó előkészítés nagyon fontos a tervezett időtartamok tartásához. A kiselőadások pontos előkészítésével megoldható a tervezett időtartamok betartása. Szabjunk terjedelmi korlátot: ez időben egy perc lehet, a diákok kézzel írott előadásvázlata esetében maximum 10-12 sor.

Az óra elején a termet úgy kell berendezni, hogy nyolc kis csoport dolgozhasson benne egymástól függetlenül.

Azokat a szövegeket, amiket úgy akarunk bemutatni, hogy egyszerre minden tanuló lássa, célszerű írásvetítő fóliára nyomtatni, vagy projektorra kivetíteni. Az óra azonban kiválóan megszervezhető gépi eszközök nélkül is

Jobb képességű, önállóbb tanulók esetén alkalmazhatunk differenciált egyéni feldolgozási módokat. Az önálló munkában kevésbé jártas tanulókat azonban mindenképp inkább csoportban foglalkoztassuk, hogy a közös feldolgozás során ügyesebb társaiktól elleshessék az apróbb fortélyokat. A bevezető keresztrejtvény megfejtése során a gyengébb osztályok esetén célszerű a C megoldást választani, és kézbe adni a feladatot.

Az előző órán néhány önként jelentkező tanulónak adjuk azt a feladatot, hogy ismertessék röviden olyan emberek életútját, akik valamilyen módon kapcsolatba hozhatók a francia és az amerikai történelemmel is a 18/19. század fordulóján. (például La Fayette, Tom Paine, Thomas Jefferson, Benjamin Franklin).

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Az óra végi csoportos és egyéni értékelések célja egyaránt az, hogy a tanulóknak tudatosodjon, hogy milyen módon tanultak, milyen képességeik fejlődtek az óra során. A keresztrejtvény leggyorsabb megfejtőit csak jutalmazzuk, semmiképpen se legyen a „verseny” büntetés forrása!

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Keresztrejtvény

P2 – Megoldó kulcs a rejtvényhez

P3 – A Magyar Köztársaság Alkotmányának fejezetcímei

P4 – Fogalommeghatározás (alkotmány)

Tanulói segédletek

D1 – Francia mozaik (keresztrejtvény). A C változat választása esetén annyi példányban kell sokszorosítani, ahány pár van az osztályban

D2 – Csoportkártyák. A nyolcféle kártyát tartalmazó lapból annyi példányt kell készíteni, hogy a húzáskor minden tanulónak jusson egy-egy kártya.

D3 – Az Emberi és Polgári jogok Nyilatkozata (forrásszemelvény). A szöveges lapból nyolc példányra van szükség.

D4 – Feladatkártyák. Minden kártyából egy darabra van szükség.

D5 – Értékelő lap. Az **A** változat választása esetén a lapból minden tanuló számára kell egy-egy példányt sokszorosítani.

D6 – Kilépőkártya. A **B** változat választása esetén a lapból minden tanuló számára kell egy-egy példányt sokszorosítani.